Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașovŭ, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimetu.
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașovu și la următórele Birourĭ de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik; J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie: în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVIII.

„Gazeta" iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un anŭ 12 fl., pe șese lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rĭ de Duminecă 2 fl. pe anŭ.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
a administrațiune, piața mare, Târgulu Inului Nr. 30, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplaru 5 cr. v. a. seu 15 banĭ. Atâtu abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 2. Brașovŭ, Lunĭ-Marțĭ, 3 (15) Ianuarie 1895.

Nou abonamentŭ
la
GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Ianuarie 1895 st. v.

s'au deschisŭ nou abonamentŭ la care invitămŭ pe toțĭ amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe unŭ anŭ	12 fl.
pe șese lunĭ	6 fl.
pe trei lunĭ	3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe unŭ anŭ	40 francĭ
pe șese lunĭ	20 „
pe trei lunĭ	10 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:

pe unŭ anŭ	**2 fl.**
pe șese lunĭ	**1 fl.**

Pentru România și străinătate:

pe unŭ anŭ	**8 francĭ**
pe șese lunĭ	**4 „**

Abonarea se póte face mai ușorŭ prin **mandate postale.**

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei".

Noulŭ ministru-președinte.

Brașovŭ, 2 Ianuarie v. 1895.

Noulŭ ministru președinte ungurescŭ, care, după scirile ce le primimŭ, va fi reușitŭ până în momentulŭ de față a constitui viitorulŭ cabinetŭ, este omŭ necunoscutŭ ca politicŭ conducĕtorŭ în Ungaria; nouĕ, Ardelenilorŭ, însĕ ne este fórte bine cunoscutŭ de pe timpulŭ, când ca fișpanŭ în douĕ comitate, își câștigase renumele, că este celŭ mai harnicŭ și energicŭ esecutorŭ alŭ politicei de naționalitate inaugurate de Tisza Kalman.

Cine nu'șĭ va aduce aminte de faimosulŭ „Banffy-pașa", de acésta creatură a lui Tisza, care a condusŭ aprópe 14 anĭ administrația comitatului Solnocŭ-Dobêca și mai târḑiu și a comitatului Bistriță-Năsĕudŭ, așa că șoviniștii maghiarĭ îi ḑiceau „fișpanulŭ nostru de modelŭ"?

Cine nu'șĭ va reaminti acele timpurĭ triste și umilitóre, când acestŭ trabantŭ alŭ politicei „sdrobitorului de naționalități" avea cutezanța de a călca și dreptŭ și lege, de a sfrunta și cele mai elementare postulate ale dreptății și ale echității, cu scopŭ de a terorisa pe Românĭ și Sașĭ?

Cine nu scie cum a lucratŭ Desideriu Banffy cu tóte mijlócele forții brutale și ale corupțiunei chiar, ca sĕ submineze posiția Românilorŭ năsĕudenĭ pe tóte terenele și cum prin mameiucii sĕi a făcutŭ tóte încercările posibile, ca sĕ le distrugă fondurile grănițerescĭ, temelia desvoltării lorŭ culturale și materiale?

Banffy poruncea, Banffy amenința și Banffy lovea fără cruțare la Deșiu și la Bistrița — ér patronulŭ lui, Tisza Coloman, închidea ochii la tóte și 'lŭ lăsa sĕ facă ce vrea, căcĭ Banffy era prototipulŭ sĕu, era discipululŭ sĕu credinciosŭ și emula cu elŭ în desprețuirea naționalităților și în nisuința de a le maghiarisa cu forța.

Câtŭ pentru politica de naționalitate suntemŭ dér în curatŭ cu Banffy Dezsö, mai alesŭ noi ceștĭ „de dincóce de muntele craiului". Nu scimŭ decă, în ce privesce celelalte laturĭ ale politicei, ce trebue sĕ-o facă unŭ ministru-președinte și urmașŭ alŭ lui Wekerle, cei din Țéra ungurésca vorŭ fi totŭ așa de bine clarificațĭ.

Asupra unui punctŭ credemŭ, vorŭ fi în curatŭ adĭ toțĭ Ungurii, că adecă baronulŭ Banffy, candidatulŭ lui Wekerle și alŭ lui Tisza, nu va avé decâtŭ misiunea de a continua politica acestora în aceeași direcțiune și în acelașŭ spiritŭ. Acésta vrea sĕ ḑică „continuitatea de dreptŭ a liberalismului", de care vorbesce ḑiarulŭ „Nemzet".

Cum va cânta déră clica Tisza-Wekerle, va juca și Banffy. Partida liberală a avutŭ lipsă de elŭ, ca sĕ-șĭ mai asigure pentru cât-va timpŭ interesele de domnire esclusivă.

Khuen-Hedervary și Szell nu i-au trebuitŭ, pentru-că aceștia veniseră c'unŭ programŭ mai largŭ, care avea aerulŭ de a pregăti cu încetulŭ o schimbare, celĭ puținŭ parțială, a sistemului. Nu i-au trebuitŭ mai alesŭ, pentru-că cu ideile lorŭ de fusiune amenințau interesele egoiste ale clicei, care vrea ea singură sĕ aibă și în viitorŭ monopolulŭ puterii, sĕ poță împărți tóte beneficiile numai între creaturele sale.

Nu-i mirare decă foile subvenționate în asemenĭ împrejurărĭ susținŭ, că numele lui Banffy garantéză continuitatea, ba identitatea sistemului.

Mai multŭ numele lui Banffy indică înăsprirea tuturorŭ acelorŭ raporturĭ, carĭ au pricinuitŭ marea mâhnire și nemulțumire din țéră.

Se ḑicea, că acestŭ Banffy nu va puté sĕ reușéscă a forma viitorulŭ cabinetŭ, din causă că îndată ce ar fi elŭ numitŭ ministru-președinte vre-o 18 deputațĭ ar părăsi partida guvernului și acésta n'ar mai avé maioritate.

A fost vorba aicĭ în deosebĭ de viitorea atitudine a deputațilorŭ sașĭ. Dela ei atérnă adĭ esistența unui cabinetŭ Banffy. Contribui-vorŭ sĕ i-o asigure, punĕndu-se în cea mai flagrantă contradicere cu sentimentulŭ publicŭ alŭ poporului săsescŭ, orĭ se vorŭ reculege în ultimulŭ momentŭ urmândŭ glasului conscienței lorŭ?

Pașa Desideriu Bánffy.

Scimŭ, că monarchulŭ, în fine, după-ce crisa ministerială odiósă a duratŭ douĕ sĕptĕmânĭ, încredință pe baronulŭ Desĭderiu *Banffy*, fostulŭ pașă alŭ comitatelorŭ Bistrița-Năsĕudŭ și Solnocŭ-Dobêca și președinte alŭ camerei deputațilorŭ, cu formarea cabinetului, care se va presenta probabilŭ poi-mâne înaintea camerei. Până când organele jidanomaghiare se întrecŭ în a lăuda activitatea, capabilitatea, energia și *trecutulŭ plinŭ de merite* alŭ viitorului ministru-președinte, va fi de interesŭ sĕ scie cetitorii noștri, ce ḑicŭ despre elŭ ḑiarele Sașilorŭ, carĭ încă au norocirea de-a cunósce fórte bine pe bărbatulŭ, în mâna căruia Majestatea sa a pusŭ destinele țerei. Étă ce ḑice pe scurtŭ „*Siebenbürgisch-Deutsches Tageblatt*":

Cele d'intâi sentimente, ce ne cuprindŭ la scirea despre numirea baronului Bánffy de ministru-președinte, suntŭ marea îngrijire pentru viitorŭ, periclitarea vieței nóstre naționale și reminiscențele triste ale ḑilelorŭ trecute rele. Avemŭ datorința față cu publicitatea sĕ spunemŭ lămuritŭ, că față cu ministeriulŭ Banffy suntemŭ plinĭ de *neîncredere.*

Nu se póte uita ce a făcutŭ fișpanulŭ Bánffy în comitatulŭ Bistriței. S'a folositŭ de o *domniă volnică, care nu respectă lege, dreptŭ și echitate*, și aducerea aminte de fișpanulŭ Bánffy îlŭ face pentru noi imposibilŭ pe ministrulŭ Bánffy. In persóna lui e representatŭ sistemulŭ lui Tisza, de a *asupri naționalitățile.*

Din aceste se vede, că politica săsescă *nu póte, nu-i este permisŭ* sĕ sprijinéscă ministerulŭ Bánffy; aci se nasce pentru poporulŭ nostru o cestiune de onóre, ca sĕ nu se facă servulŭ unui guvernŭ, în fruntea căruia stă Bánffy, și tóte acestea trebue sĕ le servéscă ca directivă deputaților noștri.

Organulŭ Sașilorŭ tinerĭ „*Kronstädter Zeitung*" ḑice următórele:

Noulŭ domnitorŭ alŭ încurcăturei politice din Ungaria este *inimiculŭ de mórte* alŭ poporului nostru, este bărbatulŭ *puterei brutale.* Ca unulŭ vomŭ sta toțĭ în contra acestui bărbatŭ, care-șĭ bate jocŭ de lege și dreptŭ, care a chinuitŭ pe frații noștri dela Bistrița și care este inimiculŭ de mórte alŭ culturei nóstre săsescĭ.

Cine nu ar roși, când ar trebui sĕ se témă, că va esista unŭ singurŭ Sasŭ, care dela acestŭ politicianŭ brutalŭ sĕ aștepte respectarea rassei nóstre, séu că va esista unŭ singurŭ politicianŭ sasŭ, care sĕ

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

Ḑiua crucii.

Acéstă ḑi pentru vênătorii de Alpĭ e de o importanță deosebită. In timpulŭ acesta se 'ncepe bătaia cerbilorŭ. Din întregŭ călindarulŭ românescŭ, acéstă singură sĕrbătóre o cunoscŭ și o țînŭ în minte și aristocrații calvinĭ, carĭ suntŭ vênătorĭ de Alpĭ.

Cu inima palpitândă pune vênătorulŭ de Alpĭ, în acéstă ḑi, mâna pe pușcă și urcă muntele, cu speranța în sînŭ și cu inima la loculŭ sĕu. Celŭ ce de ḑece-orĭ a urcatŭ munții fără resultatŭ, nu se înfióră a-șĭ cerca noroculŭ încă-odată, luptândŭ cu arșița sórelui, seu cu crivețulŭ gerosŭ, ce sleesce mĕduva, numai și numai sĕ vadă lupta cerbilorŭ. Cine a vĕḑut'o odată, sigurŭ că n'o mai uită.

Cerbii, asemenea altorŭ animale, trăesc în societate: cerbĭ, cerbóice, juncĭ și junince, rĕspândițĭ prin munțĭ, mai alesŭ în brădetŭ, unde se află rîurĭ, apoi isvóre și locurĭ băltóse. Trăescŭ în perfectă liniște și armoniă, până pe la diua crucii. In acelŭ timpŭ de-odată se trădesce în ei „dorulŭ și amorulŭ".

Celŭ mai vrășmașŭ dintre cerbĭ, de regulă celŭ mai bĕtrânŭ, jalusŭ, egoistŭ, intolerantŭ, ca toțĭ „bĕtrânii", nu se pricepe la filosofiă, nu sufere „adjutanțĭ" în jurŭ de sine; deși aderentŭ alŭ „căsĕtoriei civile", nu primesce maxima jidovéscă: „Leben und leben lassen", ci ca unŭ adevĕratŭ despotu se pune și adună la unŭ locŭ tóte vacile (șutele) din munte, alungândŭ cu furiă pe toțĭ cerbii.

Când și-a organisatŭ haremulŭ, când tóte șutele se află la unŭ locŭ, atuncĭ în ḑorĭ de ḑi și în amurgulŭ serei le scóte la o poiană, care se află în brădetŭ, aprópe de cresta muntelui, asupra unei prăpastii înfricoșate, apoi de acolo vestesce prin răcnetulŭ sĕu, că elŭ e domnŭ absolutŭ peste amorulŭ și grațiile amantelorŭ sale, poftindŭ la luptă, la duelŭ, pe celŭ ce ar cuteza sĕ aspire la rolulŭ de rivalŭ.

Curiósă și tainică întocmire a naturei! Șutele se supunŭ comandei acestui moșnégŭ jalusŭ; se vorŭ fi mângăindŭ, póte, cu speranța, că altŭ voinicŭ are sĕ vină, care le va scăpa de „dragostea" acestui curtisanŭ, — *ridiculu, ca toțĭ curtisanii bĕtrânĭ,* — îlŭ va arunca în prăpastiă. Acestŭ assemblee, acéstă întrunire a damelorŭ, ține cam 14 dile, apoi érășĭ se împrăscie și viețuescŭ în liniște, unii lângă alții, ca mai înainte.

In acele 14 dile însĕ mulțĭ cerbĭ rĕmânŭ schilavĭ, alții cu córnele rupte, ér alții spintecațĭ, ucișĭ pe locu de rivalii lorŭ. De regulă învingĕtorŭ e „bĕtrânulŭ", pe care a-lŭ împușca e o datorință, altŭ-cum șutele rĕmânŭ sterpe.

Natură opusă naturei porcilorŭ sĕlbaticĭ! Mistrețulu, decă îmbĕtrânesce, „mistrețiorii (mistreții tinerĭ) nu-lŭ mai suferŭ în ciurdă, e silitŭ sĕ trăiescă în singurătate, viéță de călugărŭ. — Pardonŭ! N'am înțelesŭ călugărĭ din cetățĭ, ci călugărĭ pustnicĭ, șichastri, carĭ lăpădându-se de „lumea pĕcătósă", se retragŭ în munțĭ, unde trăescŭ o viéță singulară. — Unŭ astfelŭ de porcŭ, adecă celŭ sĕlbatecŭ, trăindŭ în singurătate, se îngrașă teribilŭ, apoi devine fórte fiorosŭ și periculosŭ.

In cele mai multe animale, instinctulŭ naturalŭ, „dorulŭ și amorulŭ", se desvóltă primăvéra, la reînvierea naturei. Tóte animalele îșĭ serbéză sĕptĕmâna de miere în vizuinĭ, séu în cele mai marĭ desimĭ, ascunse de ochii profanĭ. Singurŭ cerbulŭ, regele codrilorŭ, îșĭ serbéză nunta într'unŭ adevĕratŭ amfiteatru. Și tocmai acesta îi pregătesce mórtea; mórte, cu care nicĭ o altă mórte nu se póte asĕmĕna.

Dér sĕ urmărimŭ pe vênătorulŭ nostru în escursiunea lui romantică și agitată.

Trei bărbațĭ: unulŭ călare, înarmatŭ, alŭ doilea pedestru, alŭ treilea, stăpânulu calului, totŭ pedestru, dér fără armă, au apucatŭ, prin arinĭ, drumulŭ către munte. Cei doi țĕranĭ istorisescŭ felŭ de felŭ de întêmplărĭ, care mai de care, dér celŭ ce merge călare, glumețŭ și vorbărețŭ altădată, acum a amuțitŭ cu totulŭ. Décă ai

pacteze cu acestŭ tiranŭ. Sĕ mai aducemŭ aminte poporului săsescŭ machinaţiunile, brutalităţile şi lovîturile cu piciorulŭ, de carĭ s'a folositŭ acestŭ omŭ în viéţa oficială şi publică din Bistriţă? Sĕ ne promită orĭ şi ce, nu-i putemŭ crede, căcĭ icóna lui e adêncŭ întipărită în analele istoriei nóstre, şi a înfrumseţa icóna acésta ar însemna *eternisarea ruşinei şi lipsei nóstre de onóre.*

Nu ne-amŭ luptatŭ de aceea pentru depărtarea fişpanului Bistriţei şi a companionului sĕu dela Têrnavă (Bethlen Gábor), ca sĕ ne plecămŭ înaintea ministrului-preşedinte Bánffy. *In tabĕra lui Bánffy nu-i permisŭ sĕ stea nicĭ unŭ Sasŭ de omenie!*

Cronică dela Abrudŭ.

Abrudŭ, 8 Ianuarie n. 1895.

Nulla dies sine linea! Renegatulŭ nostru n'a pututŭ rĕmâné îndĕrĕtulŭ renegatului dela Cluşiu. Boér Béla, primariulŭ Abrudului, n'a întârdiatŭ unŭ minutŭ de-a imita pe tovarĕşulŭ sĕu Albach Géza dela Cluşiu. Aşa a fostŭ tot-déuna acestŭ soiu de ómenĭ; ei trebue sĕ se afirme, căcĭ altcum lumea i-ar ţiné de ceea ce suntŭ: unulŭ Némţŭ, celalaltŭ Românŭ.

Alŭ doilea ucasŭ alŭ d-lui fostŭ ministru de interne Hieronymi este afişatŭ astădĭ pe tóte colţurile stradelorŭ din Abrudŭ în întregŭ cuprinsulŭ sĕu; — acolo are însĕ sĕ rĕmână, pentru-că noi Românii de partidulŭ naţionalŭ din cerculŭ Abrudŭ — Roşia în vechiulŭ nostru organismŭ ne vom face negenaţĭ datorinţa şi pe viitorŭ, ca şi în trecutŭ, fără a lua în sémă ucasulŭ unui ministru huiduitŭ de monarchŭ.

*

Representaţiă teatrală. A doua dĭ de Crăciunŭ a fostŭ pentru noi o adevĕrată sérbătóra naţională: căcĭ societatea nóstră de diletanţĭ, jucândŭ în séra acelei dile „Pentru ochii lumei", comediă în 2 acte, localisată de d-lŭ Virgilŭ Oniţiu, ni-a procuratŭ o adevĕrată plăcere şi o rară distracţiă.

Piesa s'a jucatŭ câtŭ so póte de bine. Au escelatŭ d-ra *Eugenia Macaveiu*, preşedinta comitetului domnişórelorŭ române, în rola Constanţa, soţia lui Melinescu, secerândŭ multe aplause. Nu mai puţinŭ aplaudată a fostŭ graţiósa domnişóră *Sabina Davidŭ*, în rola Emelina, fiica Melineştilorŭ, şi d-ra *Eugenia Ciura* în rola Zoiţa, soţia lui Razianŭ, ambele dândŭ dovedĭ puternice, că posedŭ multŭ spiritŭ artisticŭ. Bine şi-au studiatŭ şi jucatŭ rolurile şi D-şóra *Virginia Puşcariu* şi *Roma Lucaciu.*

Câtŭ se póte de nimerită a fostŭ hazlia apariţiune pe scena a d-lui *Petru Macaveiu* şi *Toma Strajanŭ*, — carĭ ambi ni-au probatŭ, că posedŭ multŭ spiritŭ comicŭ; au şi fostŭ remuenraţĭ cu frenetice aplause. — Totŭ aşa de bine şi-au jucatŭ rolurile şi d-nii *Ionŭ Davidŭ* şi *Aureliu Şuluţiu*, carĭ asemenea au fostŭ aplaudaţĭ, — ér domnii *Petru Mladinŭ* şi *Ghionca* în predarea rolurilorŭ n'au lăsatŭ nimicŭ de doritŭ.

Netăgăduitŭ meritŭ la acestŭ succesŭ are D-lŭ *Aurelianŭ Trifanu*, sodalŭ papucarŭ, care a dirigiatŭ probele. Ce daună, că sala magistratului, unde s'a jucatŭ piesa, n'a fostŭ mai spaţiósă, pentru-că pentru îngustimea aceleia mulţĭ n'au mai aflatŭ locŭ, şi aşa au fostŭ siliţĭ a se depărta. Succesulŭ materialŭ, destinatŭ pentru îmbrăcarea şcolarilorŭ şi şcolăriţelorŭ sĕrace, a fostŭ peste aşteptare mulţumitorŭ.

*

Şedĕtorĭ. Unŭ avêntŭ îmbucurătorŭ a luatŭ viéţa socială a damelorŭ române din Abrudŭ, prin întroducerea aşa numitelorŭ *şedĕtorĭ.*

Tóte dómnele şi domnişórele aparţinĕtóre familielorŭ fruntaşe din Abrudŭ, cu o neînsĕmnată escepţiune — ţinŭ de trei-orĭ pe sĕptĕmână şedĕtorĭ, unde îşĭ petrecŭ timpulŭ cu cetitulŭ, lucrulŭ de mână şi conversărĭ amicabile.

*

Zăpadă mare. In dilele din urmă a ninsŭ aşa de tare la noi, încâtŭ pe coperişele caselorŭ néua este de unŭ metru de grósă.

Cor.

SCIRILE DILEI.

2 (14) Ianuarie.

Felicitărĭ de anulŭ nou. Multe societăţĭ şi unŭ numĕrŭ însemnatŭ de amicĭ şi soţĭ de principii ai noştri de dincóce şi de dincolo de Carpaţĭ ni-au adresatŭ cu ocasiunea anului nou căldurόse felicitărĭ şi cuvinte de încuragiare în lupta, ce susţinemŭ. Rugămŭ pe toţĭ aceştĭ fraţĭ şi amicĭ sĕ priméscă mulţumirele nóstre cele mai cordiale.

—o—

Petrecerea, ce s'a datŭ din partea Reuniunei femeilorŭ române pentru ajutorarea vĕduvelorŭ sĕrace din Braşovŭ şi Săcele, în preséra anului nou, a fostŭ visitată de unŭ publicŭ fórte numĕrosŭ şi alesŭ. Dómnele şi domnişórele nóstre au escelatŭ prin multele şi variatele costume naţionale, care de care mai frumóse. Dansulŭ a fostŭ fórte animatŭ şi a duratŭ până pe la 4 óre diminéţa. Acésta a fostŭ prima serată românéscă în noua sală de concerte. Peste totŭ seria petrecerilorŭ românescĭ în carnevalulŭ acesta s'a începutŭ fórte bine. Dorimŭ, ca totŭ aşa sĕ se şi termine.

—o—

Juncţiunile României cu Austro-Ungaria. „Adevĕrulŭ" află, că la primăvéră se va începe construirea tunelului dela punctulŭ vamalŭ Ghimeşŭ pentru a se împreună ast-felŭ liniile ferate din Transilvania cu linia Adjudŭ-T.-Ocna-Moineştĭ-Palanca-Ghimeşŭ din România. Acestŭ tunelŭ va fi *celŭ mai lungŭ din cele esistente adĭ în Europa*; elŭ va avé o lungime de *peste 17 chilometri.* Cheltuelile de construcţie, conformŭ convenţiunei încheiate în 1891 între România şi Austro-Ungaria, privitóre la racordarea liniilorŭ române cu cele ungare, vorŭ fi suportate de statulŭ ungarŭ.

—o—

Violarea secretului epistolarŭ. Din Sĕlagiu ni-se scrie, că o epistolă sosită dilele acestea la adresa d-nului proprietarŭ *Ioanŭ Branŭ* a fostŭ deschisă din partea funcţionarilorŭ de poştă, fără de-a fi încunosciinţatŭ adresatulŭ, căruia 'i s'a îmânatŭ epistola aşa deschisă. Scrisórea îi sosise *dela unŭ frate*, anume dela d-lŭ pictorŭ Nicolae Branŭ; fusese espediată dela Craiova şi era de cuprinsŭ *curatŭ familiarŭ.*

—o—

Comerţulŭ României cu ţerile streine. In cei dece anĭ din urmă comerciulŭ României a luatŭ unŭ sborŭ fórte îmbucurătorŭ. Aşa mişcarea totală a importaţiunilorŭ şi exportaţiunilorŭ, a cărorŭ valóre în anulŭ 1884 era de 479 milióne francĭ, a crescutŭ în cei dece anĭ ulteriorĭ la valórea de 801 milióne francĭ, va sĕ dică aprópe s'a îndoitŭ. Ceea ce e mai îmbucurătorŭ, exportaţiunile au luatŭ o întindere aprópe îndoită faţă cu importaţiunile. Aşa de esemplu crescerea importaţiunilorŭ în 1893 representă 32%, în timpŭ ce a exportaţiunilorŭ face 50% faţă cu anulŭ 1884. In scurtŭ timpŭ însĕ, după-ce se va termina podulŭ peste Dunăre şi se va construi portulŭ dela Constanţa, mişcarea comercială a României va lua, de sigurŭ, o întindere îndoită. Se asigură, că în Iulie 1895 podulŭ peste Dunăre va fi gata şi datŭ circulaţiunei. Câtŭ pentru portulŭ dela Constanţa, lucrările se dice, că vorŭ începe la primăvéră şi se speră, că în véra anului 1896 portulŭ va puté fi înauguratŭ.

—o—

Wilhelm II şi Bismark. In cercurile politice din Berlinŭ circuléză de unŭ timpŭ încóce faima despre o nouă apropiere între împĕratulŭ germanŭ şi fostulŭ sĕu cancelarŭ principele Bismark. In 11 l. c. l'a visitatŭ pe acesta la porunca împĕratului adjutantulŭ sĕu Moltke, ér în curêndŭ va merge la elŭ cancelarulŭ principe Hohenlohe. Se vorbesce apoi despre o întêlnire a prinţului cu împĕratulŭ Wilhelm la începutulŭ lunei Martie. In fine a produsŭ mare sensaţiune incidentulŭ dela 12 l. c. din Reichstagulŭ germanŭ, când întrândŭ în sală prinţulŭ Hohenlohe, numai decâtŭ merse spre contele Herbert Bismarck şi-lŭ salută fórte amicalŭ, asemenea conversă acesta mai multŭ timpŭ şi cu miniştrii Köller şi Bronsart-Schellendorff.

Mişcarea poporaţiunei române din Braşovŭ *în anulŭ 1894* este în totalŭ acésta: Nascerĭ: 281 (152 băeţĭ şi 129 fete); cununii: 34; morţĭ 276. Numĕrulŭ nascerilorŭ faţă cu alŭ morţilorŭ întrece cu 5.

In specialŭ, în parochia română gr. or. din *cetatea Braşovului* s'au născutŭ în anulu 1894: 6 băeţĭ şi 3 fete; cununii au fostŭ 2; au rĕposatŭ 4 bărbaţĭ şi 4 femei.

In *parochia Sf. Nicolae*: Nascerĭ: 72 bărbaţĭ şi 65 femei; cununii: 28. Au rĕposatŭ 59 bărbaţĭ şi 73 femei.

In parochia *Sf. Treimĭ de pe Tocile*: Nascerĭ: 30 băeţĭ şi 28 fetiţe; cununii: 20: Au rĕposatŭ: 32 bărbaţĭ şi 25 femei.

In parochia *Sf. Adormirĭ din Braşovulŭ vechiu*: Nascerĭ: 44 băeţĭ şi 33 femei; cununii: 12, dintre carĭ una micstă. Au rĕposatŭ 45 bărbaţĭ şi 34 femei.

Cestiunea naţională în camera română.

Discursulŭ d-lui **C. C. Arionŭ.**

Vinŭ, d-lor, la altă cestiune, pe care a tratat'o d-lŭ Delavrancea. O voiu trata şi eu. Vinŭ la cestiunea naţională.

D-lorŭ, abordândŭ cestiunea naţională, vreu sĕ stabilescŭ unŭ adevĕrŭ istoricŭ.

A. Tarde, marele filosofŭ, ne spune în cartea sa *Les lois de l'imitations*, că partidele conservatóre suntŭ adevĕratele partide naţionale. De ce acésta? Pentru-că naţionalismulŭ nu este, la urma urmelorŭ, decâtŭ cea mai mare cea mai sântă, cea mai vechiă dintre tóte tradiţiunile. Partidulŭ conservatorŭ este partidulŭ tradiţiunilorŭ, şi elŭ ţine la neamŭ mai multŭ decâtŭ la orĭ-ce. Elŭ face din naţionalitate, din întărirea ei, basa fundamentală a orĭ-căre opere a sa. Voiţĭ sĕ ilustrezŭ acestŭ lucru cu esemple? Bismark şi partidulŭ sĕu conservatorŭ a făcutŭ unitatea neamului germanŭ. Cavour, reacţionarulŭ Cavour, a făcutŭ unitatea Italiei. Elŭ era cunservatorŭ, colegii lui îi diceau: il codino.

D-lŭ *B. Ştefănescu Delavrancea*: Traduceţĭ greşitŭ.

D-lŭ *C. C. Arionŭ:* Decă în totŭ discursulŭ meu nu veţĭ găsi, din punctulŭ D-vóstrĕ de vedere, altă critică, decâtŭ o traducţiune greşită, atuncĭ vĕ plângŭ.

Aşa a fostŭ d-lorŭ, şi cu partidulŭ liberalŭ la noi; partidulŭ liberalŭ, în anulŭ 1848, atuncĭ când a avutŭ o înflorire aşa de frumósă, partidulŭ liberalŭ s'a amestecatŭ în cestiunea Românilorŭ din Transilvania. S'a amestecatŭ fără plăcerea partidului naţionalŭ de acolo; acolo se simţea dorulŭ de neamŭ, naţionalitatea într'unŭ modŭ fórte viu. Românii nu se lăsau amăgiţĭ de declaraţiunile liberale ale lui Kossuth. Ei se luptau pentru ei contra Maghiarilorŭ, pentru împĕratulŭ lorŭ în contra rĕsvrătiţilorŭ.

Alăturĭ de Maghiarĭ, inspiraţĭ nu de naţionalismŭ, dér de liberalismŭ, erau liberalĭ, carĭ veniseră acolo din România.

D-lorŭ, sĕ-mĭ permiteţĭ sĕ cetescŭ pe Bariţŭ, pe acela a cărui lectură o recomanda d-lŭ Sturdza. (Cătesce):

„Alţĭ mai mulţĭ liberalĭ au rĕmasŭ.

„Intre aceştia şi între Românii ardelenĭ se încingeau discuţiunĭ înfocate asupra ţinutei Ardelenilorŭ, pe care cei din Muntenia o condamnau necondiţionatŭ. Ei, adecă îmbibaţĭ de ideile politice din Francia, lipsiţĭ, însĕ, cu totulŭ de idea naţionalităţei, aşa cum o înţelegeau şi defineau Ardelenii, necunoscêndŭ nicĭ dreptulŭ publicŭ alŭ acestei ţĕrĭ, ameţiţĭ de frasiologia libertăţii ungurescĭ, nu se puteau mira de ajunsŭ, că Românii aceştia ţinŭ cu „Kaiserulŭ", cum diceau în batjocură, şi pentru ce nu se aruncau în braţele lui Kossuth.

„Acele discuţiunĭ ajungeau une-orĭ până la ofense personale. Nicĭ însu-şĭ fe-

puté vedé ceea ce se petrece în cugetulŭ sĕu!

La fiesce-care pasŭ îşĭ reamintesce o scenă petrecută în acei codri romanticĭ: Prin arinĭ, unde cu escelentulŭ sĕu prepelicarŭ — căruia numai graiulŭ îi lipsesce — făcuse la sitarĭ câte-o puşcătură admirabilă; înaintândŭ mai susŭ prin stejarĭ şi fagĭ giganţĭ, vede „pusórile", de unde înaintea căpăilorŭ a puşcatŭ vulpĭ şi iepurĭ. Etă şi fagulŭ urieşŭ, în mijloculŭ preluncei, la umbra căruia, de pe scaunulŭ vênătorescŭ, privea printre milióne de frunde spre cerulŭ azurŭ.

Frundele mişcate de o bóre dulce jucau linŭ. Cerulŭ, privitŭ ast-felŭ printre frunde, se vede ca totŭ atâtea steluţe vinete, carĭ se întunecă din când în când, prin norii surĭ, séu se prefacŭ în stele de aurŭ, când norii aurìi se alungă unii pe alţii de-asupra fagului.

Admirabilă privelisce! Atuncĭ era luna lui Iulie, natura strălucia în întrega ei pompă, vênătorulŭ admira pe marele Dumnedeu în creaţiunea lui: icĭ o păsĕruică, eşindŭ din desime, rîcăia în pulbere, colo o mierlă naivă şi curiósă sbura de-asupra lui; pe clómba fagului sărea sprintenŭ *ochiulŭ boului*, răpindŭ góngele, ce dormŭ pe frunde; colo, ascunsă între frunde, pe o corónă de stejarŭ, moţăia somnurósă sprintena veveriţă; piţiguşulŭ stă atêrnatŭ, cu capulŭ în josŭ, pe o frundă singuratică, clătinindu-se în aerŭ; turturica îşĭ chiamă cu înduioşare pe soţulŭ sĕu; ciocârlia înalţă imnurĭ de gloriă spre cerŭ; ér filomela umple cu dragŭ tăcerea mormêntală, în acestŭ codru fiorosŭ, vestindu-ţĭ că: nu eştĭ singurŭ.

Fermecatŭ privea acéstă sublimă panoramă, în cugetulŭ sĕu înviară suvenirile trecutului, ér ochiulŭ lui sufletescŭ se încércă a desvĕli tainele viitorului.

Pst! Par'c'auditŭ ceva. Şi-a luatŭ fluieriţa (Locker), a scosŭ unŭ glasŭ tânguitorŭ, precum face căprióra, la audulŭ căruia la momentŭ îţĭ vine ţapulŭ în vîrfulŭ puştei, se 'nţelege numai până în Iulie, mai târdiu nu. Ast-felŭ îlŭ duce dorulŭ şi amorulŭ la mórte sigură.

Incă-odată a suflatŭ în fluieriţă; numai ce aude, că s'apropiă cu marĭ săriturĭ şi ese înaintea lui o *capră*, în locŭ de ţapŭ, îşĭ învólbă ochii cei marĭ, negri şi frumoşĭ, decâtŭ carĭ mai frumoşĭ nicĭ Juno n'a pututŭ sĕ aibă; observă pe vênătorŭ, scóte unŭ sbierătŭ de spaimă, apoi dispare. Décă sĕrmana ar fi sciutŭ, că vênătorulŭ cinstitu, în acelŭ timpŭ, nu puşcă căprióre, ci numai căpriorĭ, póte nu s'ar fi spăriatŭ aşa rĕu.

Din acéstă melancoliă îlŭ deştéptă cuvintele vênătorului călăuzŭ:

— Cunoscĭ pusórea, domnule, de unde ai puşcatŭ înainte cu vre-o câţĭ-va anĭ ursulŭ?

— Adecă de unde am greşitŭ ursulu, vréi sĕ dicĭ.

— Nu l'ai greşitŭ, căcĭ curgea sângele din elŭ, ca dintr'unŭ bou; a şi peritŭ de bună sémă, l'am pânditŭ dup'aceea multă vreme, dér nicĭ urmă de elŭ n'am mai vĕdutŭ.

— Sci ce dice Némţulŭ: „Schlecht getroffen, nicht getroffen".

Dér nu eu am am fostŭ de vină, sufla unŭ vêntŭ prostŭ — celŭ mai mare duşmanŭ alŭ vênătorului, — n'am auditŭ ursulŭ venindŭ, de-odată numai ce-lŭ vĕdŭ eşindŭ din desime, vrêndŭ sĕ trécă poteca, (cărarea); în acelŭ momentŭ m'a dăritu şi elŭ pe mine şi, în locŭ sĕ sară peste cărare, când apoi l'aşĭ fi culcatŭ, sigurŭ, elŭ a săritŭ îndĕrĕtŭ, de unde a eşitŭ.

Acésta s'a întêmplatŭ în timpŭ câtŭ ai bate odată în pălmĭ. Am trasŭ în elu, ţintindŭ spre inimă, dér în acelŭ momentŭ, sărindŭ ursulŭ îndĕrĕtŭ, glonţulŭ în locŭ de inimă, va fi întratŭ de-alungulŭ în pântece. Au trecutŭ mulţĭ anĭ d'atuncĭ, dér de câteorĭ îmĭ vine aminte, — tocmai pentru-că s'a prăpăditŭ undeva, dér noi nu l'amŭ găsitŭ, — mĕ supĕrŭ. Era unŭ ursŭ uriaşŭ.

— Aicĭ sĕ te dai josŭ de pe calŭ, domnule, călare nu mai poţĭ străbate, e rĕu de totŭ. Acuma am ajunsŭ tocmai la loculŭ, unde e primăvéra *bătaia cocoşilorŭ*, de aicĭ nu mai avemŭ multŭ până la *faţa cerbului.*

Aşa am făcutŭ, am lăsatŭ calulŭ în

„ricitului Eliadŭ nu-i eşise din capŭ prepusulŭ pănă la 1867, că în anii 1848—1849 la Românii ardelenĭ lucraseră banii austriacĭ, ér altorŭ muntenĭ li-s'au deschisŭ ochii prin certele lorŭ politice avute cu emigranţii maghiarĭ la Parisŭ şi la Constantinopolŭ, ca sĕ-şĭ cunóscă erórea de mai înainte şi frasiologia unguréscă sĕ o reducă la valórea sa cea adevĕrată".

Nimicŭ nu făceau bieţii Românĭ *fără banii Kaiserului.* Vedeţĭ, că sistemulŭ bănuelilorŭ este vechiu în partidulŭ liberalŭ. L'a moştenitŭ d-lŭ Ssurdza, care, în timpulŭ oposiţiunei unite, ne acusa că tóte se învêrteau cu banĭ muscălescĭ!

Voiu sĕ constatŭ, că pe vremea aceea eraţĭ partidŭ liberalŭ, fără a fi aşa grozavŭ partidŭ naţionalŭ, ca astădĭ, şi că atuncĭ eraţĭ la olaltă cu liberalii ungurĭ, ér nu cu Ardelenii. Etă cum aţĭ fostŭ la obârşie.

Atuncĭ, décă este aşa, décă v'aţĭ născutŭ partidŭ liberalŭ în cestiunea ardelenéscă, uniţĭ cu Ungurii, ér nu cu Românii, atuncĭ sĕ întrebŭ: când aţĭ devenitŭ partidŭ naţionalŭ? Atuncĭ când cu atâta uşurinţă aţĭ perdutŭ Basarabia? Mai târdiu, când făceaţĭ scuse la Viena? (Aplause.) Atuncĭ când isgoneaţĭ pe Românii ardelenĭ din România? (Aplause). Atuncĭ când persecutaţĭ societatea Carpaţii numindu-o pe vremea aceea iridentă, şi când ea nu găsea nicĭ o sală aci ca sĕ sĕrbătorésca centenarulŭ lui Horia şi Cloşca? Atuncĭ eraţĭ partidŭ naţionalŭ? Aţĭ devenitŭ în urmă partidŭ naţionalŭ; voiţĭ sĕ deveniţĭ astădĭ. Se póte! Dér cum? Cu o vorbă sonoră mai multŭ nu veţĭ amăgi pe nimenĭ. E o firmă nouă pe o prăvăliă învechită. (Aplause).

Sĕ vedemŭ acum, în momentele de faţă, d-vóstrĕ, carĭ agitaţĭ cestiunea naţională, o faceţĭ dintr'unŭ dorŭ mare de neamulŭ românescŭ? Séu dintr'unŭ dorŭ mare de putere? D-vóstrĕ diceţĭ: dorŭ de neamŭ, noi dicemŭ: dorŭ de putere. Sĕ vedemŭ cine are dreptate, şi pentru acésta sĕ vĕ întrebŭ: cum s'a pusŭ cestiunea în parlamentulŭ românŭ, înainte de a o pune d-lŭ Sturdza în Senatŭ? A pus'o aci în cameră unŭ conservatorŭ, care acum este desidentŭ, d-lŭ I. Grădiştéanu.

D-lŭ *B. Ştefănescu-Delavrancea*: Nu credŭ sĕ fiă conservatorŭ.

D-lŭ *C. C. Arionŭ*: Pe vremea aceea era conservatorŭ. Cu câtă sfială, cu câtă témă, cu câtă desinteresare, cu câtă sinceritate făcea atuncĭ apelŭ la ţéra întrégă. Pe guvernŭ îlŭ lăsa la o parte. Patriotismulŭ sĕu îi dicta sĕ nu creeze dificultăţĭ: Se resuma cu dreptŭ cuvêntŭ: sĕ ne interesămŭ de ceea ce se petrecea dincolo de Carpaţĭ. E datoria tuturorŭ.

Cestiunea a fostŭ pusă mai târdiu de D. Sturdza în Senatŭ. Trecuse câţĭ-va anĭ de când D. Sturdza nu era la putere şi se petrecuse faptulŭ fórte importantŭ alŭ ducerei memorandului la Viena. D. Sturdza, punêndŭ cestiunea în Senatŭ, o pune óre cu o sinceritate deplină, aşa cum o pusese D. Grădişteanu? Face elŭ apelŭ numai la sentimentele ţĕrei întregĭ. Inţelege D-sa sĕ nu facă nicĭ o dificultate guvernului în acéstă mare cestiune?

Se arată d-sa, în fine, dispusŭ sĕ lucrămŭ cu toţii la ol'altă într'o cestiune, care n'ar trebui sĕ ne dividă? D. Sturdza propune soluţiunea politică: intervenţiunea; căcĭ samsarlîculŭ cinstitŭ nu e decâtŭ o formă de intervenţiune; propune acésta, sciindŭ bine, că nicĭ unŭ guvernŭ nu póte interveni. Şi pentru-că guvernulŭ nu vré sĕ-i adopte primejdiosa recetă, elŭ este nemernicŭ! Elŭ trebue sĕ se ducă, şi neapĕratŭ elŭ trebue, mai cu sémă, sĕ fiă înlocuitŭ cu d. Sturdza.

Apoi, D-lorŭ, când se pune cestiunea naţională numai pe terenŭ patrioticŭ şi când vrei sĕ aibĭ unanimitatea şi chiar pe guvernŭ, se cuvine sĕ vorbescĭ ast-felŭ?

(Va urma).

Convocare.

Despărţĕmêntulŭ XXXII (Dicio-Sân-Mărtinŭ) alŭ Asociaţiunei transilvane îşĭ va ţiné adunarea generală în 23 Ianuarie st. n. la 10 óre a. m. în sala „Hotelului naţionalŭ" din Dicio-Sân-Mărtinŭ, la care se invită toţĭ membrii şi sprijinitorii Asociaţiunei.

Programulŭ adunării va fi: 1) Deschiderea adunării; 2) Raportulŭ comitetului despre activitatea sa dela şedinţa generală ultimă pănă în presentŭ. 3) Reconstituirea comitetului despărţĕmêntului. 4) Disertaţiunĭ, carĭ vorŭ fi a se presenta presidiului cu 3 dile mai înainte; 5) Eventuale propunerĭ.

D.-Sân-Mărtinŭ, 9 Ianuarie n. 1895.

Pentru comitetulŭ despărţĕmêntului:

Zehanŭ, directorŭ. *Iacobŭ P. Macaveiu*, actuarŭ.

Dare de sémă şi mulţămită publică

Braşovŭ, 31 Decemvre v. 1894.

La colecta, ce s'a făcutŭ din iniţiativa Comitetului Reuniunei femeilorŭ române din Braşovŭ pentru îmbrăcarea copiilorŭ sĕracĭ dela şcólele române gr. or, din locŭ au contribuitŭ următorii domnĭ şi dómne:

D-lŭ comerciantŭ Vasile Bidu a procuratŭ haine pentru 5 copii.

Apoi câte 10 fl.: Tache Stănescu, Octavia M. Stănescu, Filiala Albina, Zoe Horstmanŭ. Câte 5 fl.: Agnesŭ Duşoiu, Elena A. Popoviciu, Irina Birea, Teodorŭ Nica, Elena Mocanŭ, Zoe Damianŭ, Vilma Popŭ, Elena Săbădeanu. Câte 4 fl.: Maria D. Manole, Eugenia B. Arionŭ, Elena T. Blebea, Dr. Eugenŭ Meţianŭ, Dr. Dumitru Poppŭ, Efrosina Bidu. Câte 3 fl.: Hareti Nemeşŭ, Nicolae Şustai, Petru Poppŭ jude, Iónŭ Branŭ de Lemény, Maria Burduloi, Maria A. Zănescu.

Câte 2 fl.: Luisa Popescu, Maria Maximŭ, Maria N. Duşoiu, Anna Petrescu, Teodora Bidu, Ottilia N. Bidu, Sofia T. Spuderca, Elena B. Baiulescu, Maria Dr. Baiulescu, Catinca Puşcariu, Eugenia T. Zănescu, Elena Mureşianu, Nicolae I. Ciurcu, Iosifŭ Gasparŭ, Maria Steriu, Maria Garoiu, Iónŭ Socaciu profesorŭ, N. N., Elena Maximilianŭ, Reveica S. Chicombanŭ, Paraschiva I. Vlaicu, Maria Stinghe, Maria I. Munteanŭ, Elena Voina, Lucia Bologa, Polixenia I. Ilasievicĭ, Sofia Engiurliu, Virginia Vlaicu, Sofia Sĕniuţă, Zoe I. Petricŭ, Catinca Bârseanŭ, Vasile Munteanŭ, Paraschiva F-Pernea, Filotea Budiu, Soră Câmpeanŭ, ér Maria Medianŭ 1 fl. 20. cr.

Câte 1 fl.: Susana Laszló, N. N., Maria Ungurŭ, Sanciali, Susana Popovicĭ, Elena Ancănŭ, Iancu Maximilianŭ, Maria N. Stinghe, Iustina Stinghe, Paraschiva Spuderca, Maria Prişcu, Maria P. Chicombanŭ, Reveica Ogea, Marina Pulpaşĭ, Maria Băncilă, Paraschiva Gămulea, Paraschiva Puiu, Maria N. Navrea, Reveica T. Zêrnoveanŭ, Reveica A. Pulpaşĭ, Elena Moldovanŭ, Elena Óncea, Elena I. Stinghe, Elena G. Preşmereanŭ, Paraschiva I. Lupanŭ, Maria Ilie Savru, Mina I. Colibanŭ, Eufrosina Acsente, Maria N. Popoviciu, Maria L. Nastasi, Ludovica Popŭ, Sextilia Maroşŭ, Ecaterina Furnică, Elena Rusu, Maria I. Popea, Catinca V. Popoviciu, Hareti Popŭ, Elena Urghidanŭ, Paraschiva Dariu, Elvira G. Navrea, Amalia Chifa, Reta Bârsanŭ, Hermina A. Moldovanŭ, Viola Goldişŭ, Elena Buntoiu, Maria Sterie Stinghe, Stanica Iarca, Maria Furnică, Flórea Pestrea, Elisaveta G. Pîrţi, Maria Spuderca, Eufrosina Furnică, Reveica Neguţŭ, Maria Lupanŭ, Mina Câmpeanŭ, Paraschiva Zamfirŭ, Reveica Giuvălcă, Elena D. Marcea, Paraschiva Zavicĭ, Teodora Ganea, Maria D. Munteanŭ, Paraschiva Grădinarŭ, Maria Butnarŭ, Eufrosina G. Stinghe, Iónŭ M. Burbea, Ecaterina Ursică, Alexandrina Moldovenescu, Elena Furnică, Elena Alexe Brencĭ, Elena Munteanŭ, Melania Uvegeşŭ, Emilia Aronŭ, Reveica Găitanŭ, Elena Ghighiniţă, Elena N. Rişnovanŭ, Eufrosina I. Popescu. — Câte 60 cr.: Reveica Belindescu, Reveica I. Cocişu.

Câte 50 cr.: Elena G. Iónnŭ, Reveica Bobancu, Marina S. Popovicĭ, Elena R. Ardeleanŭ, Paraschiva Davidescu, Maria I. Grindu, Paraschiva Spuderca, Paraschiva Olteanŭ, Paraschiva Voina. — Elena Iliescu 40 cr., Marina Furnică 25 cr.

Suma totală este de 245 fl. 55 cr. Din contribuirile acestea s'au procuratŭ haine pentru 5 băeţĭ şi 37 fetiţe, carĭ s'au împărţitŭ în ajunulŭ Crăciunului; apoi s'au mai ajutoratŭ 5 familii scăpătate.

Pentru aceste contribuirĭ, carĭ suntŭ o probă viă, câtŭ de desvoltată este în societatea nóstră simţulŭ de caritate, subscrisulŭ birou alŭ comitetului Reuniunei femeilorŭ române esprimă în numele comitetului adêncŭ simţita mulţămită. Asemenea se esprimă mulţămită publică firmelorŭ: M. şi L. Laszlo, fraţii Şimai, Temeşvari şi Temeşvari şi Spuderca, carĭ au contribuitŭ cu diferite obiecte pentru scopulŭ susŭ amintitŭ.

Agnesŭ Duşoiu, preşedintă. *Lazarŭ Nastasi*, actuarŭ.

Teatru germanŭ.

In timpulŭ din urmă devine repertoarulŭ teatrului din locŭ totŭ mai interesantŭ. Piesele suntŭ alese dintre cele mai nouĕ, carĭ au seceratŭ aplausele Europei, ér din cele mai vechĭ, cele mai renumite. Aşa a fostŭ şi tragedia lui *R. Voss*: „*Schludig*" (vinovatŭ), care s'a jucatŭ Vinerĭ în 11 l. c. séra. E o tragediă pĕtrundĕtóre acésta, care în tot decursul acţiunii te emoţionéză atâtŭ de adêncŭ, încâtŭ te podidescŭ lacremile. Eroulŭ principalŭ e unŭ condamnatŭ pe nedreptŭ despre care după 20 de anĭ de muncă silnică se constată, că e nevinovatŭ. E pusŭ pe piciorŭ liberŭ şi se întórce la familia sa. Dér în momentulŭ când se părea că-şĭ va recâştiga fericirea, elŭ devine ucigaşŭ, devine de faptŭ vinovatŭ.

Ingrozitóre suntŭ scenele, unde vedĭ pe îmbĕtrânitulŭ condamnatŭ, care a fostŭ cu atâta măestriă predatŭ de d-lŭ *Neher*, încâtŭ numai laudă a pututŭ aduce întregei trupe teatrale. De asemenea artisticŭ au jucatŭ d-nii *Weissmuller*, *Hackenschmidt* şi *Thomas*, precum şi d-nii *Ramharder şi Lang*. D-şora *Hutter*, într'unŭ rolu potrivitŭ ca celŭ de Vinerĭ, póte documenta de câtă artă dramatică dispune. Bine au fostŭ jucate şi celelalte rolurĭ mai secundare.

După unŭ succesŭ atâtŭ de splendidŭ ca celŭ de Vinerĭ séra, atragemŭ din nou atenţiunea publicului braşoveanŭ la piesele ce vorŭ urma în sĕptĕmâna acésta şi ale cărorŭ autorĭ suntŭ renumiţii Sudermann şi Sardou. — sp. —

Scirĭ telegrafice.

Budapesta, 14 Ianuarie. Baronulŭ *Bánffy* a fostŭ erĭ tótă diua ocupatŭ cu constituirea cabinetului. Tóte portofoliurile au fostŭ împărţite, afară de portofoliulŭ comerciului. Portofoliulŭ de interne îlŭ va lua Desideriu *Perczel*, ér celŭ de culte Iuliu *Wlassics*. Ministru a latere va fi, probabilŭ, baronulŭ *Fejerváry*, care va ţiné mai departe tot-odată şi portofoliulŭ ministrului de honvedĭ.

Astădĭ Banffy va raporta Majestăţii Sale.

Cabinetulŭ va fi decĭ. probabilŭ, următorulŭ: Presidiu: *Bánffy*; finanţe: Ladislau *Lukács*; interne: *Perczel*; justiţiă: *Erdélyi*; agricultură: *Festetich*; culte: *Wlassics*; honvedĭ şi a latere: *Fejerváry*; ministrulŭ Croaţiei: *Iossipovich*; comerciu: *Hieronymi* séu Ernest *Daniel*.

Producţiunĭ şi petrecerĭ.

Petrecere împreunată cu producţiune teatrală se va arangia Duminecă la 8 (20) Ianuarie 1895 în sala şcolei române gr. or. din *Oricău*. Venitulŭ curatŭ e destinatŭ pentru fondulŭ „Bibliotecei Scólare". Inceputulŭ la 6 óre séra. Intrarea: de persónă 50 cr., de familiă pănă la 3 membri 1 fl. In pausă se va juca „Căluşarulŭ" şi „Bătuta." Ofertele marinimóse se vorŭ chita pe cale diaristică.

Programa: 1) „Uite mamă colea satŭ," cântare în corŭ, de G. Dima; 2) „Pisica", comediă în unŭ actŭ de Th. Alexi; 3) „Noi vrémŭ pămêntŭ," poesie de Coşbucŭ, declamare. 4) „Coconulŭ Leonida faţă cu Reacţiunea," farsă în unŭ tablou, de I. L. Caragiale. 5) „Pe cea colină verde", cântare în corŭ. La fine urméză dansŭ.

DIVERSE.

Numĕrulŭ 14 în istorie. — Este remarcabilŭ, că Henric IV s'a născutŭ 14 seclĭ, 14 deceni şi 14 anĭ dela nascerea lui Christosŭ; că elŭ a vĕdutŭ lumina la 14 Decemvre şi a muritŭ la 14 Maiu; că elŭ avea 14 litere în numele sĕu (Henri de Bourbon); că elŭ a vieţuitŭ de patru-orĭ 14 anĭ, de patru orĭ 14 dile şi 14 sĕptĕmânĭ; că elŭ a fostŭ rege atâta alŭ Franţei, precum şi alŭ Navarei 14 trieteride (trieterida este unŭ spaţiu de trei anĭ); că elŭ a fostŭ rănitŭ de către Jean Chatel 14 dile după 14 Decemvre, în anulŭ 1594; între acestŭ timpŭ şi acelŭ alŭ morţei sale nu au fostŭ decâtŭ 14 anĭ, 14 lunĭ şi de 14 orĭ 5 dile; că elŭ a câştigatŭ bătălia dela Ivry la 14 Martie; că fiulŭ sĕu a fostŭ născutŭ 14 dile după 14 Septemvre; că elŭ a fostŭ botezatŭ la 14 Augustŭ; că regele a fostŭ rănitŭ la 14 Maiu, 14 secole şi 14 olimpiade după încarnaţiune; că asasinatulŭ a avutŭ locŭ de douĕ orĭ 14 óre după ce regina a intratŭ cu pompă în biserica Saint-Denis pentru a fi încoronată; că Ravaillac a fostŭ esecutatŭ 14 dile după mórtea regelui în anulŭ 1610, care se divide esactŭ cu 14, căcĭ de 115 orĭ 14=1610. Ducele de Berry, care a fostŭ lovitŭ cu unŭ cuţitŭ, a muritŭ la 14 Februarie 1820, ér Henricŭ IV, după cum am vĕdutŭ mai susŭ, a muritŭ la 14 Maiu. Lucru curiosŭ, că precum anulŭ 1610 se divide cu 14, asemenea şi anulŭ 1720 se divide cu 14, căcĭ de 130 orĭ 14 facŭ 1820; şi totŭ asemenea spaţiulŭ, ce desparte anulŭ 1610 de anulŭ 1820 se divide şi elŭ regulatŭ prin 14.

Literatură.

Casa rurală este titlulŭ unei noue reviste enciclopedice lunare, ce a începutŭ sĕ apară în comuna Grindu din România (judeţulŭ Ialomiţa, prin Urzicenĭ). Directorŭ: d-lŭ *George Cernatu*, agricultorŭ; Redactorŭ şi administratorŭ: d-lŭ *Dobre Stefănescu*, învĕţătorŭ. Revista apare în broşurĭ voluminóse şi costă pe anŭ 4 lei în România, ér în streinătate 5 lei. Ea promite, că va scrie în modŭ poporalŭ despre totŭ feliulŭ de cunoscinţe: agricole, higienice, sciinţe naturale, literatură generală, mai alesŭ poporală etc. etc. Numĕrulŭ primŭ, pentru Ianuarie, e de cuprinsŭ bogatŭ şi interesantŭ. Redacţia şi administraţia se află în comuna arătată mai susŭ.

*

In tipografia archidiecesană din Sibiiu a apărutŭ escelenta scriere a d-lui *Silvestru Moldovanŭ*, întitulată: „Ţara nóstră". [Descrierea părţilorŭ Ardealului dela Murĕşŭ spre médă-di şi valea Mureşului). O carte voluminósă, conţinêndŭ 446 pag. Pe lângă prefaţă, în partea dinteiu se arată între altele isvórele, de carĭ s'a folositŭ autorulŭ, cum şi cuprinsulŭ materiei, ér în partea din urmă un *indice alfabeticŭ* al localităţilorŭ cu numirile lorŭ române, germane şi maghiare. In parte este cunoscută şi cetitorilorŭ noştri acéstă scriere, din care amŭ reprodusŭ mai multe foiletóne. Valórea ei e necontestabilă. O monografiă a Ardealului, scrisă cu atâta pricepere, într'unŭ stilŭ atâtŭ de popularŭ, şi cu unŭ sistemŭ atâtŭ de practicŭ încă n'a apărutŭ pănă acum în limba românéscă. Preţulŭ ei e numai 1 fl. (3 lei). Ar fi fórte de doritŭ, ca acéstă preţiósă carte sĕ nu lipsésca nicĭ dintr'o bibliotecă poporală română.

---

grija stăpânului sĕu, apoi am urcatŭ muntele prin brădetŭ.

Ajunsŭ la marginea brădetului, vrêndŭ nevrêndŭ, chiar décă n'aĭ simţŭ poeticŭ, nicĭ simţĕmêntŭ şi talentŭ pentru frumseţele naturei, te cuprinde o pietate şi o nespusă esaltare; privindŭ îndĕrĕtŭ, vedĭ natura pornită spre apunere, spre nimicire, dér încă totŭ măiestatică, ba pentru plăcerea ochilorŭ, mai frumósă ca véra. Codrulŭ imensŭ, ce înfăţişa în decursulŭ verei o verdéţă fără marginĭ, acum şi-a îmbrăcatŭ vestminte de tómnă. Mii şi mii de colorĭ variézá, care mai de care emulândŭ în frumseţe: galbinŭ, roşu, verde, albŭ, vênĕtŭ, surŭ, violetŭ, cafeniu, — fiesce-care colóre în nuanţele sale. Unŭ adevĕratŭ jocŭ alŭ colorilorŭ (Farbenspiel.)

Uimitorŭ e cu deosebire a privi în zorĭ de di, la rĕsăritulŭ sórelui, miliardele de picăturĭ de róuă, carĭ ca totŭ atâtea nestimate lucescŭ pe frunde, în colórea ce o are frunda, fiindŭ roua transparentă.

(Va urma).

Călindarulŭ Plugarului pe anulŭ comunŭ 1895 *a eşitŭ de sub tiparŭ* şi se póte trimite *numai decâtŭ* ori-cui îlŭ cere. Acestŭ călindarŭ este de astă-dată redactatŭ şi întocmitŭ multŭ mai bine şi mai cu îngrijire, ca în anii trecuţĭ. Cu deosebire *têrgurile*, carĭ până acum nicăirĭ n'au găsitŭ publicate românesce bine şi corectŭ, se află în Călindarulŭ plugarului pe an. 1895 *corese şi îndreptate după însemnările oficióse ale ministeriului de comerciu*, cuprindêndŭ comune şi oraşe din Ardélŭ, Bănatŭ şi ţera ungurescă multŭ mai multe, ca în anii trecuţĭ. La fiă-care localitate se arată şi durata *têrgurilorŭ de vite, oi* şi *porcĭ*. De asemenea *legea timbrelorŭ şi taxelorŭ*, de care are dilnică trebuinţă fiă-care omŭ, este tractată în acestŭ călindarŭ pe lungŭ şi pe largŭ, făcêndu-i-se prin acésta marĭ servicii poporului nostru, care a avutŭ de-a suferi atâtea pedepse şi înşelătorii din causa necunóscerei acestei legĭ. Intr'unŭ estrasŭ din tarifa *oficială*, cum nu se află nicăirĭ publicatŭ pană acum în limba românéscă, suntŭ înşirate în *ordine alfabetică*, arătându-se icĭ colo şi cu esemple, diferitele acte şi documente, precum acluse, atestate, cambii, contracte, conturĭ, chitanţe, estrase (matricularĭ etc.), paşapórte, petiţiunĭ, protocóle, inventar'e moştenirĭ şi altele, arătându-se pentru fiă-care cum, când şi câtă taxă este a-se plăti, séu ce timbru este a-se pune.

In partea literară se află diferite schiţe, novéle, snóve, poesii şi altele, tóte din cele mai alese, nelăsându-se afară nicĭ anumite poesii şi scrierĭ glumeţe, precum Istoria lui Gagamo Voda Ţiganilorŭ, şi altele.

Bogată este cu deosebire partea economică, în care se cuprindŭ feliurite scrierĭ şi povĕţuirĭ asupra culturei pomilorŭ şi a bólelorŭ lorŭ, culturei legumelorŭ (sălata, turocépa, usiulŭ şi altele); apoi unŭ tractatŭ despre economia câmpului, despre modulŭ cum suntŭ a-se construi grajdurile; la ce semne sĕ băgămŭ de sémă când cumpĕrămŭ vite; apoi despre crescerea rîmătorilorŭ şi tămăduirea lorŭ în casŭ de bólă, şi altele. La urmă se află semnele timpului, unŭ însĕmnatŭ numĕrŭ de poveţe, glume, gîcitorĭ şi între altele şi portretulŭ şi biografia marelui bărbatŭ de statŭ românŭ M. Kogălniceanu, rĕposatŭ la 1891.

Preţulŭ este şi de astă-dată *numai 25 cr.*, la care mai suntŭ a se adauge 5 cr. pentru trimiterea cu posta. Totŭ după 10 călindare comandate de-odată, unulŭ se dă gratis. Se póte cumpĕra dela *„Tipografia A. Mureşianu"*, dela librăria *Nicolae Ciurcu* din Braşovŭ şi dela librăria *I. E. Ţeranu* din Oraviţa.

Proprietarŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 12 Ianuaire 1895.

Renta ung. de aurŭ 4%	124.25
Renta de coróne ung. 4%	99.10
Impr. căil. fer. ung. în aurŭ 4½%	127.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	103.25
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	125.25
Bonurĭ rurale ungare	98.25
Bonurĭ rurale croate-slavone	97.50
Imprum. ung. cu premii	158 25
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segediu.	143.50
Renta de hârtie austr.	100 80
Renta de argint austr.	100.85
Renta de aur austr.	126.45
Losurĭ din 1860	157.70
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	1049.—
Acţii de-le Băncei austr. de credit.	416.50
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	506.—
Napoleondorĭ	9.85½
Mărcĭ imp. ger.	60.67½
London (lire sterlinge)	124.—
Rente de coróne austr	100.50

Cursulŭ pieţei Braşovŭ.

Din 14 Ianuarie 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.74	Vênd	9.77
Argint român.	Cump.	9.69	Vênd.	9.74
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.84	Vênd.	—.—
Galbenĭ	Cump.	5.85	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	132.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	60.30	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75
Lire turcescĭ	Cump.	11.15	Vênd.	—.—

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Octomvre 1894.

Budapesta—Predealŭ

Trenŭ de persón.	Trenŭ accel.	Trenŭ mixtŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ accel.				Trenŭ de persón.	Trenŭ accel.	Trenŭ de persón.	Trenŭ accel.	Trenŭ de persón.
10 —	8.05			2 15	pl.	Viena	sos.	3.—	1 55	1.55	7.20	6.25
8.25	2 10		6 —	9.15		Budapesta		5.50	7 25	7.—	1.50	8.15
11.24	4 07		9 05	11.12		Szolnok		2.30	5.23	3 50	11.46	4.55
1.35	5.46		11 33	12.50		P. Ladány		12.06	3.46	1.21	10.05	2.24
3.46	7.08		1.50	2.12	sos.	Oradea-mare	pl.		2 25	11.04	8.43	12.23
4.—	7.15	12.05	2.24	2.19	pl.		sos.		2.18	10.44	8.38	11.41
4.39	7.43	1.02	3 03	2 49		Mezō Telegd			1.52	10.07	8.13	11.07
5.22	8.18	2 14	3.46	3.24		Rév			1.26	9.30	7.47	10.32
5.45		2.50	4 07			Bratca		Trenŭ mixtŭ		9.10		10.13
6.34	9.07	3 54	4.53	4 17		Ciucia		5.40	12.47	8.31	7.08	9.04
7.18	9.37	4.53	5.32	4.50		B.-Huiedin		4.52	12.17	7.53	6.39	9.—
8.05		6.13	6.24			Ghîrbeu		2.55		6.53		8.—
8 32	10 37	7.03	6 59	5 55	sos.	Clușiu	pl.	2.—	11.01	6 14	5.25	7.30
8.49		8.40	Tr. mix. 8 40	6 11	pl.		sos.	5.45	10 45		tr. mixt 4.48	6.47
9.06		9 08	9 08	6 27		Apahida		5.18			4.23	6.29
10.08		12 50	10 40	7.27		Ghiriș		3.53	9.23		3.—	5.21
10.37		1.25	11.25	7.50		Cucerdea		3.06	8.53		2.20	4.47
10.59		1.43	11 54			Uioara		2.48			2.—	4.29
11 07		1.52	12.04			Vinţul de susŭ		2.40			1.51	4.23
11.31		2.18	12.34	8.17		Aiudŭ		2.11	8 23		1.23	4.02
11.48		2 40	1.—	8 33	sos.	Teiuș	pl.	1.45	8.06		12.54	3.42
12.25			1 40	8.38	pl.		sos.	1.10	7.59			2.49
12.50			2.17			Creciunelŭ		12.39				2.27
1.04			2.35	9 09		Blașiu		12.24	7 30			2.13
1.35			3.14			Micăsasa		11.48				1.39
1.50			3.34	9 42	sos.	Copșa-mică	pl.	11.29	6 56			1.18
2.13			3 49	9.44	pl.		sos.	11.14	6 54			1.01
2.32			4 11	9.59		Mediașŭ		10.55	6.41			12.46
3 04			4 48	10 22		Elisabetopol		10.21	6 20			12.16
3.39			5 27	10.51		Sighișóra		9.42	5 53			11.39
4.01			6 10	11.12		Hașfaleu		9.13	5.33			11.17
5 26			7.50	12.26		Homorodŭ		7.45	4 27			10.02
6 08			8 30	12 58		Agoștonfalva		7.01	3.53			9.22
6.40			9.03	1 15		Apaţa		6.35	3.37			8.05
7.16			9 38	1 34		Feldióra		5.58	3 16			8.02
8.—	Trenŭ accel.		10.25	2.09	sos.	Brașovŭ	pl.	5.08	2.45			7.43
	4.59	11 —		2 19	pl.		sos.	7.01	2 18		10.37	7.01
	5.44	12.26		3 01		Timișŭ		6 —	1 42		9.57	5.57
	6.14	1 11		3 31		Predealŭ		5 —	1.12		9.30	5.16
	12.20	8 45		9.15	sos.	Bucurescĭ	pl.		7.45		4.40	8.50

Cucerdea—Oșorheiu—Regh.-săs.

Trenŭ mixtŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón				Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
2.25	8.10	3.11	8.58	pl.	Cucerdea	sos.	7.41	2.36	8.31	1.18
3 14	8.51	3.52	9.39		Ludoșŭ		7.03	1.58	7.43	12.32
5 07	10.27	5.26	11.11	sos.	Oșorheiu	pl.	5.30	12.25	5.50	10.35
5.50	10.42	5.36		pl.		sos.	5.18	9.35	5.05	
7 25	12.15	7.15		sos.	Regh.-săs.	pl.	3.50	8.—	3.22	

Ghirișŭ—Turda

trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.		trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.
7 33	11 —	4.—	10.17	Ghirișŭ	5.10	10 30	3.30	9.12
7.53	11.20	4.20	10.37	Turda	4.50	10.10	3.10	8.52

Copșa-mică—Sibiiu—Avrigŭ—Făgărașŭ

trenŭ de persón.	trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ				trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón	trenŭ de persón.
2.20	11.34	7.10	pl.	Copșa mică	sos.	9.34	6.20	12.42
3.57	1.03	9.—		Ocna		8.11	5.12	10.58
4.19	1.25	9.26	sos.	Sibiiu	pl.	7.44	4 49	10.26
4 36	1.46		pl.		sos.	7.28		8 33
6.16	3.31			Avrigŭ		6.02		6.54
8.42	6.08		sos.	Făgărașŭ	pl.	3.28		4.05

Simeria (Piski) — Hunedóra

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	9.43	Simeria	5.25	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.01	Cerna	5.09	10.05	2.54	8 14
7.13	12 20	5.23	10.25	Hunedóra	4.45	9.38	2.30	7.45

Brasovŭ—Zêrneștĭ

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55	9.10	Brașovŭ	7.36	1.44	8.31
10 28	6.36	10.30	Zêrneștĭ	6.06	12.20	7.20

Mureșŭ-Ludoșŭ—Bistriţa

4.—	9.10	4.20	Mureșŭ-Ludoșŭ	6.46	7.21
7 07	1.01		Ţagn-Budatelicŭ		4.15
9.59	4 55		Bistriţa		1.16

Aradŭ—Timișóra

6.25	11.35	5.58	Aradŭ	9.14	3.44	10.55
7.32	12.52	6.46	Vinga	9.02	2.40	9.48
8.42	2.10	7.39	Timișóra	8.—	1.12	8.15

Careii-mari—Zelău

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.42	4.10	Careii-mari	9.06	7.05
10.30	9.01	Zelău	4.20	2.25

Sighișóra—Odorheiu-séc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
3.56	11.08	Sighișóra	9.51	5.32
6.34	1.50	Odorheiu-séc.	7.20	3.—

Nota: Órele însemnate în stânga staţiunilorŭ suntŭ a se ceti de susŭ în josŭ, cele însemnate în drépta de josŭ în susŭ. Numerii încuadraţĭ cu linii mai negri însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureșianu, Brașovŭ.